

Gränlandet Psykiatri - Neurologi

SPK 2012 idus martiae

Peter Berglund, med. dr., överläkare

Neuropsykiatriska Kliniken

Sahlrenska Universitetssjukhuset, Göteborg

Disposition

- Introduktion och definitioner
- Amnestiskt syndrom
- Asteno-emotionellt syndrom
- Organisk personlighetsstörning
- Organisk psykos

Organisk psykiatri

Olika former

- Definition: psykiatriska syndrom sekundära till skador i CNS
- Två former av skador:
 - Lokalisatorisk (Lishman, Wallin)
 - Generell (DSM, ICD, Lindqvist Malmgren)

Huvudfrågan

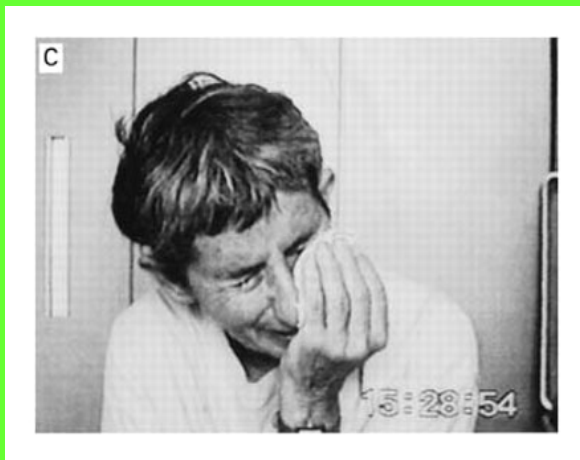
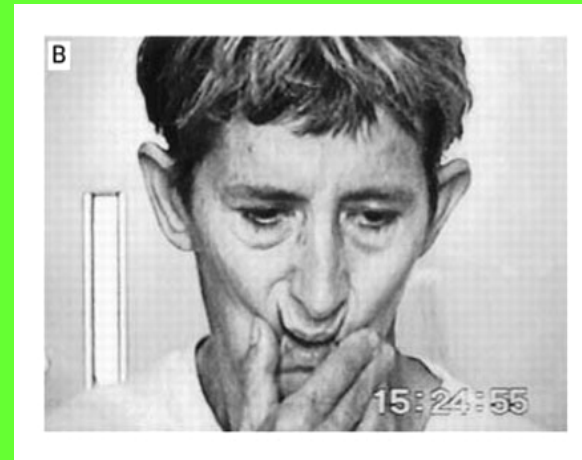
- En psykiatri för varje sjukdom ?
- Finns gemensamma psykopatologiska strukturer för flera sjukdomar ?

Det Biopsykiska Grundpostulatet

- Supervenienstesesen
- Alla psykiska processer har sin tillräckliga grund i ett samtidigt hjärntillstånd.

Suicidal syndrome as side effect of Deep Brain Stimulation

(Bejani NEJM 1999)

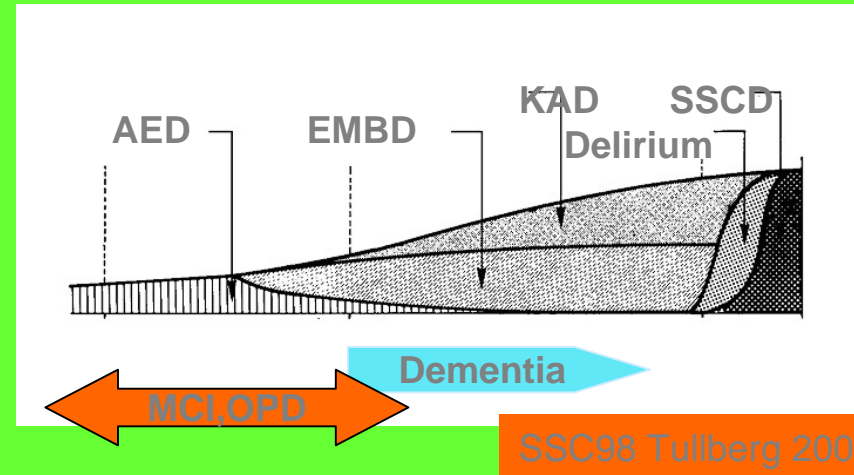
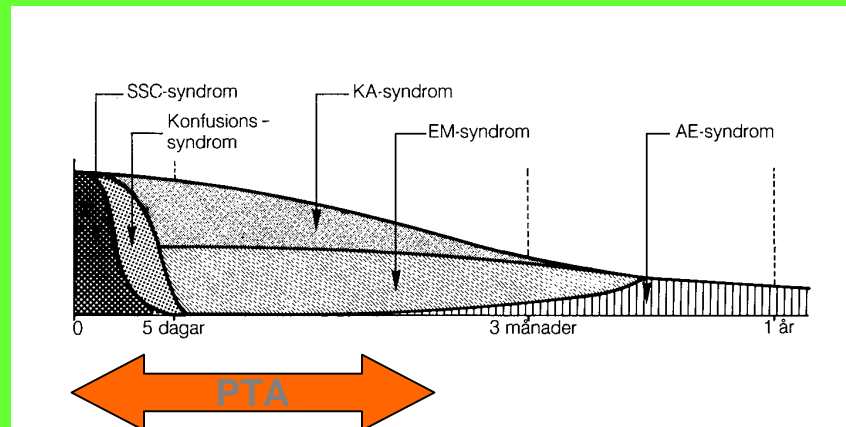
Parkinsons sjukdom

Kognitiva Problem

- Trötthet 93 %
- Minne 72 %
- Koncentration 67 %
- Sömnstörning 73 %
- Depression 78 %
- Ångest 50-70 %
- Grumlat medvetande 29 %

(EPDA study: n=5000)

"Durchgangssyndrom"

RLS85	
REAKTIONSGRADSSKALA	
1	Vakert Ej förändrad reaktion. Orienterad
2	Lite eller några Kontakter vid lätt utlösning
3	Mycket till eller några Kontakter vid kraftig utlösning
4	En kontakt eller patient kan effekt utgått av följande: - Tala omständligt - Lyda uppmaning - Avsluta samtal
5	Medvetande Lindrigt "stannat" vid utlösning
6	Medvetande Starkt utlösning vid utlösning
7	Medvetande Starkt utlösning vid utlösning
8	Medvetande Ingen utlösning

Acute disorders
(Trauma; stroke)

Chronic/Neurodegenerative disorders
(Epilepsy, Parkinson, MS, TC, NPH)

Bonhoeffer 1912, Bleuler 1960 & 1979, Lindqvist 1966, Lindqvist & Malmgren 1993,
DSM - IV 1994, Caine & Lyness 2000, Starmark 2000, Rödholm Thesis 2003

Amnestiskt syndrom (Sergej Korsakoff 1889)

- Minnesförsämring - minskad förmåga att lära in ny information, ibland även att minnas tidigare inlärd information.
- Konfabulationer – falska minnen
- Bristande medvetenhet

Orsaker till Amnestiskt syndrom

- Bilateral skada i limbiska strukturer
 - Intensivt alkoholmissbruk med svält
 - Transient global amnesi
 - Hydrocephalus
 - Trauma
 - Skada på A Communicans Anterior
 - Foramen Monroicystor

Neurastena Syndrom

Lindrig Kognitiv Störning (MCI) / Asteno-emotionellt syndrom/ Postkommotionellt Syndrom

- Vanliga symtom
 - Koncentrationssvårigheter
 - Närminnesstörningar
 - Ofta mental uttrötthet
 - Comotio: Yrsel

Asteno-Emotionellt syndrom

- Bristande uthållighet
= mental uttrötthet
- Trötthet
- Koncentrationssvårigheter
- Initiativlöshet
- Minnessvårigheter
- Tanketröghet
- Återhämtning lång
- Irritabilitet
- Blödighet
- Stresskänslighet
- Ljudkänslighet
- Ljuskänslighet
- Sömnstörning
- Sexuell störning
- Bristande
simultanförmåga

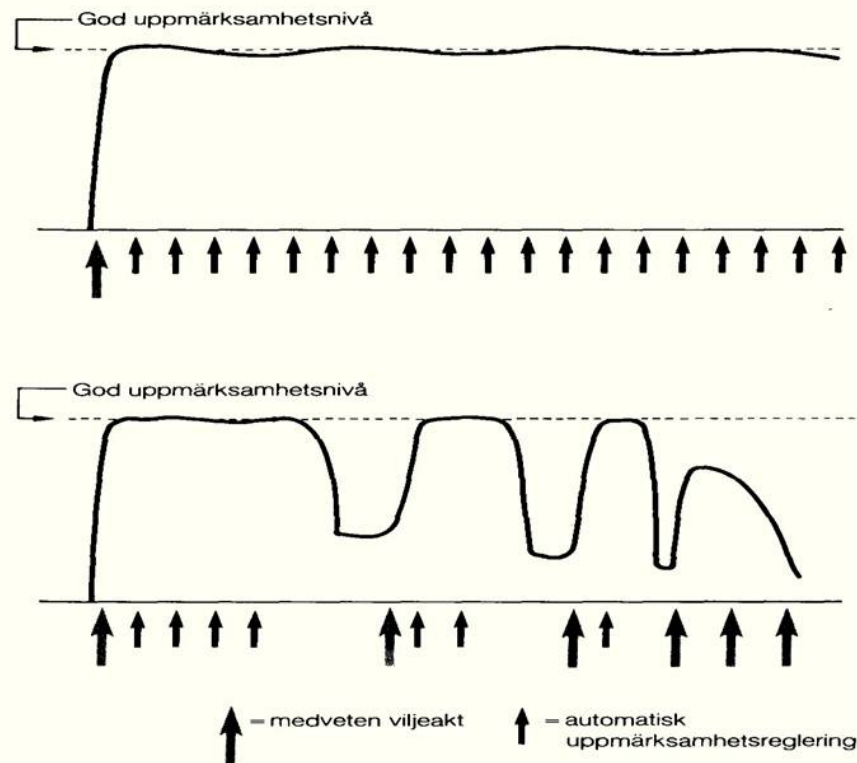
Uppmärksamhet

- Sämre fungerande uppmärksamhetsreglering
- Tidigare filtrerades störande impulser bort
- Numera mer lättstörd
- Koncentrationsnivån sjunker
- Viljeansträngning krävs för ökad koncentration

Psykofysiologisk Hypotes

I 44

KAPITEL III. SEX PSYKOSYNDROM

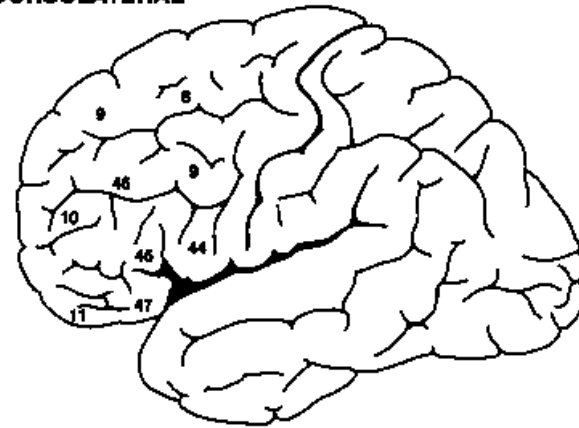

Figur 7. Uppmärksamhetsförloppet vid läsning. Den övre delen av figuren avser en person med normal uppmärksamhetsreglering, den undre delen en person med markanta asteno-emotionella koncentrationssvårigheter.

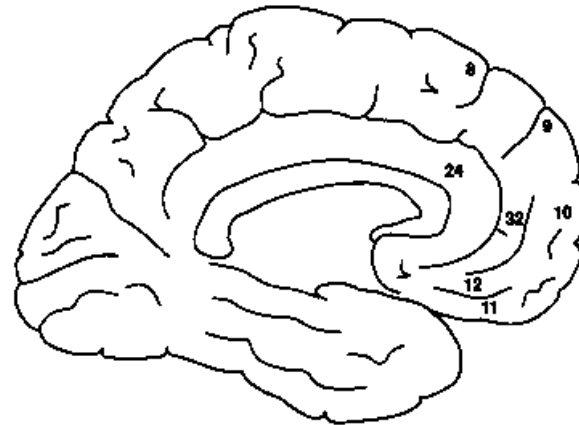
Organisk Personlighetsförändring

- En genomgripande störning som förändrar personens tidigare karaktäristiska personlighetsmönster.
- Ofta frontala skador

DORSOLATERAL

MEDIAL / CINGULATE

ORBITAL

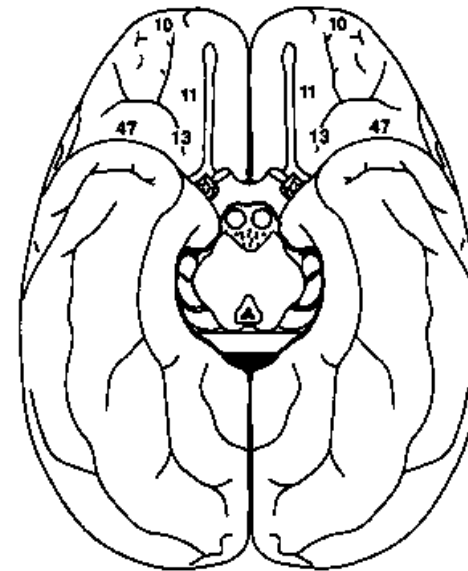

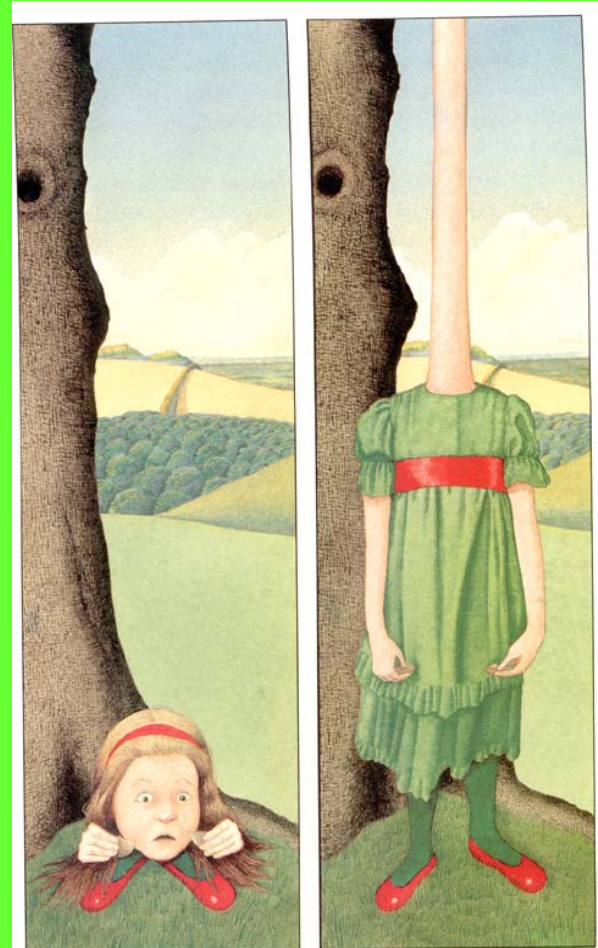
FIG. 6.5. Lateral, ventral (orbital), and medial views of the cortex to illustrate the prefrontal regions within which lesions lead to the three major prefrontal syndromes (Brodmann's cytoarchitectonic labels in frontal areas).

Organisk psykos orsakad av hjärntrauma med dissociation

- Ofta temporala skador
- Psykotiska symptom
 - synhallucinationer
 - taktila hallucinationer
 - depersonalisation
- Ofta bevarad sjukdomsinsikt

Alice in Wonderland syndrome (Todd 1955)

- Hallucinatory - Cen-
oestopathy-Deper-
sonalisation disorder
(Lindqvist-Malmgren 1993)
- Preserved insight
- Temporo-parietal
lesion

Organisk psykos

- Psykotiska symptom
- Inte samma symptom som vid schizofreni
- Synhallucinationer överväger; även taktila och lukthallucinationer
- Vanföreställningarna kan vara mycket skrämmande

När ska man misstänka organisk psykos?

- Organisk hjärnskada vid sjukdom eller trauma - stroke, blödning, tumör, skada.
- Inborn errors of metabolism - defekter i lysosomala eller peroxisomala enzymer.
- Psykotiska symptom och samtidigt somatiska symptom.
- Det stämmer inte! Det är inte vanlig schizofreni.

Sammanfattning

- Asteno-emotionellt syndrom – generellt
- Organisk personlighetsstörning – frontalt
- Amnestiskt syndrom – bilat limbisk skada
- Organisk psykos – ofta temporala skador